

6- احکام مرتبط با عواید

6- احکام مرتبط با عواید

اعیان احداث شده از محل عواید وقف

۲۵۶. واقف در وقفنامه قید نموده از درآمد رقبه موقوفه هزینه عزاداری و ساختمان حسینییه شود و مبالغی از درآمد موقوفه هزینه ساختمان شده است حال حسینییه قسمتی از موقوفه می باشد یا خیر؟

جواب: ساختمان احداثی از درآمد رقبه موقوفه نیز حکم وقف را دارد.

۲۵۷. شخصی از محل درآمد و عواید موقوفه و از محل واگذاری حقوق استیجاری املاک آن، مبادرت به احداث اعیان بر روی عرصه ی متعلق به ثلث که وقف نبوده، نموده است و ملک و اعیان مورد بحث را ابتداءً به تصرف موقوف علیهم نیز داده است، نظر حضرتعالی را در خصوص اعیان مورد بحث و اینکه متعلق به چه شخصی می باشد بیان فرمایید.

جواب: اگر شرعاً مجاز به صرف درآمد موقوفه در احداث بنای اعیانی دیگر بوده، آن اعیانی احداثی حکم وقف را دارد که باید درآمد آن در همان جهت وقف موقوفه ی اولی صرف شود.

معیار در محاسبه میزان منافع موقوفه

۲۵۸. اگر زمینی مثلاً به صورت خشکی بوده و با تلاش متصرفین اکنون به صورت آبی درآمد که منافع بیشتری دارد و یا اینکه زمین آبی و خشکی منافع فعلی بیشتری نسبت به سال های قبل دارد آیا عواید ۱/۶ آن که حق موقوفه است بر اساس منافع فعلی آن لحاظ می گردد و یا بر اساس منافع قبلی و قدیم آن؟

جواب: در فرض سؤال منافع فعلی میزان است.

مصرف اجاره بهاء در جهت وقف توسط مستأجر

۲۵۹. سه دانگ از شش دانگ اراضی روستا وقف امور خیریه و اولاد واقف می باشد بدین صورت که واقف خواسته است از محل درآمد کشت و زرع مقداری صرف امور خیریه گردیده و مازاد آن بین اولادش تقسیم شود. مدتی است آب قنات خشکیده و فقط اراضی آن باقیست و از چاه عمیق استفاده می شود و اولاد واقف ملک را بین خودشان تقسیم نموده اند و بعضی سهم خود را به دیگران فروخته اند و اراضی وقف در حال مشاع است و تفکیک شده نیست.

حال اگر کسی بخواهد مسئولیت شرعی نداشته باشد.

آیا می تواند اجاره آن مقدار از اراضی موقوفه را که یقین دارد متصرف می باشد شخصاً صرف امور خیریه مندرج در وقفنامه بنماید؟

جواب: با نظر متولی شرعی و با نبود شخص خاص حاکم شرع و مراعات مصلحت و جهت وقف مانع ندارد.

۲۶۰. آیا می تواند اجاره آن را در اختیار اداره اوقاف شهرستان بگذارد تا در راه اهداف وقف مصرف شود؟

جواب: میزان نظر متولی شرعی و مراعات مصلحت و جهت وقف است.

۲۶۱. آیا می تواند عین آن مقدار اراضی را در اختیار اداره اوقاف بگذارد؟

جواب: اگر متولی خاص ندارد مانع ندارد.

۲۶۲. آیا می تواند وقفنامه ای به نام خود از طرف واقف اصلی با همان شرایط تنظیم نماید؟

جواب: تنظیم وقفنامه باید مطابق وقف باشد و در همه موارد باید مراعات نظر متولی شرعی و مصلحت و جهت وقف بشود.

استفاده از وقف در غیر جهت وقف

۲۶۳. حدود ده سال پیش مبلغ روحانی در منزل میزبان خود مسئله وضعیت معیشتی آقایان اهل علم در قم را مطرح و سپس میزبان محترم تصمیم به وقف مؤبد ملکی را می نماید تا از عایدات آن به روحانیون بی بضاعت و یا کم بضاعت کمک شود سپس با تشکیل جلسه ای در حضور امام جمعه وقت بنا براین گذارده می شود که این ملک وقف روحانیون مستقر در یک مدرسه خاص باشد. و با صلاحدید هیئت امناء آن مدرسه مصرف گردد حال با توجه به اینکه عایدات این موقوفه در قم طبق نظر واقف مصرف نمی شود بلکه در کارهای دیگر مصرف می شود از جمله ساختمان سازی و صرف مکتب خواهران و از طرفی نیز مدرسه موصوف پس از چندین سال متروکه بودن مجدداً فعال شده و بیش از پنجاه طلبه شبانه روزی در آن به تحصیل علوم دینی اشتغال دارند و با توجه به اینکه این مدرسه در حال حاضر شعبه ای از حوزه علمیه قم می باشد و واقف نیز در قید حیات بوده و به این نحوه مصرف رضایت بیشتری دارد آیا جایز است این ملک با نظر واقف آن، وقف بر این مدرسه شود یا خیر؟

جواب: از وقف باید در جهت وقف استفاده شود و تغییر وقف جایز نیست.

۲۶۴. شخصی در حدود ۷۰ سال قبل مقداری از آب و ملک محل زندگی خود را وقف زائرین عتبات و عالیات و زوار حضرت رضا (ع) به صوابدید متولی نموده است و متولی آن فرزندان وی و پس از آن اولاد ذکور نسل به نسل و در صورت انقراض حاکم شرع باید عمل نمایند پس از فوت واقف و یک نسل بعد کسی عهده دار تولیت نشده و به صورت اجاره به اشخاص داده شده و اداره اوقاف سرپرستی می نماید سؤال اینجاست آیا درآمد مربوطه باید به زوار خود محل داده شود و یا عمومیت برای سایر نقاط کشور دارد و آیا مسئول اوقاف شهرستان متولی هم محسوب می شود یا نه و ممکن است به صلاحدید مسئول اوقاف شهرستان درآمد صرف جایزه برای قراء مسابقه قرآن و غیره گردد؟

جواب: با فرض اینکه واقف مصرف منافع موقوفه را به زوار محل اختصاص نداده باشد و وقفنامه هم به زوار اهل محل منصرف نباشد، عمومیت دارد و اگر وقف متولی شرعی خاص دارد هر گونه تصرف در وقف باید زیر نظر او باشد.